

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2024-0000124779

Datum

20 februari 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

CZW

Bijlage(n)

2

Aan Minister BZK
Van DGVB

nota

0 Nota bij Kamerbrief kwaliteitsborging energielabel

Aanleiding

Met deze brief informeert u de Kamer over de laatste stand van zaken van de maatregelen die u doorvoert om de kwaliteitsborging van het energielabel te verbeteren. U gaat specifiek in op twee aangenomen moties van leden Beckerman (SP) en Peter de Groot (VVD), over het toevoegen van onafhankelijk toezichthouder en het inzetten van technologieën voor een betrouwbaar en nauwkeurig energielabel.

Geadviseerd besluit

Het ondertekenen van de brief ter verzending aan de Tweede Kamer.

Kern

- Gezien de steeds belangrijkere rol die het energielabel speelt bij het bevorderen van energiezuinige gebouwen moet op het energielabel vertrouwd kunnen worden.
- U heeft eerder aangekondigd publiekrechtelijk toezicht een plek te geven in het stelsel van het energielabel.
- U deelt nu uw keuze voor stelseltoezicht.
- Er wordt toegelicht dat hiermee de kwaliteitsborging van interne en externe controle door de partijen in het stelsel (certificaathouders en certificerende instellingen) benut blijft. Waarbij de publiek toezichthouder de publieke belangen kan waarborgen en als stok achter de deur fungeert voor de marktpartijen.
- U wilt de invulling met de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (TloKB) vormgeven, omdat dit de meest geschikte partij is gezien hun expertise en ervaring.
- De verwachting is dat in 2025 een wetsvoorstel aan de Kamer kan worden voorgelegd.
- Dit betekent niet dat de kwaliteitsverbetering nu stil ligt; er zijn en worden in de tussentijd veel verschillende maatregelen genomen.
- We evalueren jaarlijks of deze maatregelen voldoende effect hebben, of dat intensivering van de maatregelen nodig is.
- Het toezicht op de certificaathouders wordt vergroot, ook wordt het toezicht van de Raad voor Accreditatie op de certificerende instellingen vergroot.

- Daarnaast wordt ingezet op het aanscherpen van het schema¹. We hebben de schemabeheerder InstallQ per brief met klem verzocht op korte termijn verbeteringen door te voeren. We bekijken op dit moment of en hoe we, in de aanloop naar het introduceren van publiek toezicht, alvast bepaalde eisen aan het schema in het Besluit bouwwerken leefomgeving en/of de Omgevingsregeling kunnen opnemen.
- Het verbeteren van het schema is een kritiek punt, omdat het schema de basis is van het kwaliteitsborgingssysteem. Zonder een goed schema is stelseltoezicht niet goed in te vullen door de publiek toezichthouder.
- Er is een verkenning uitgevoerd naar het inzetten van nieuwe technologieën die behulpzaam kunnen zijn bij de opname en het valideren van het energielabel. Hieruit zijn verschillende kansrijke technologieën gekomen. Per technologie wordt, indien deze bruikbaar en betaalbaar zijn, een stappenplan uitgewerkt om deze in te kunnen gaan zetten.
- Daarnaast wordt nader onderzocht of gemeten data gebruikt kan worden bij het bepalen van het berekende energielabel. De resultaten worden voor de zomer met de Kamer gedeeld.

Onze referentie
2024-0000124779

Datum
20 februari 2024

Toelichting

Conform de Kamerbrief van 29 juni jl. zijn twee opties overwogen voor onafhankelijk toezicht:

- 1) toevoeging van een publiek toezichthouder aan het stelsel, die toezicht houdt op het functioneren van het kwaliteitsborgingssysteem op basis van accreditatie en certificering, óf;
- 2) ingrijpende hervorming met vervanging van het gehele huidige systeem van accreditatie- en certificering door een publiek toezichthouder.

Voor- en nadelen van deze opties zijn eerder met u gedeeld in de staf van 11 december jl.. In de onderliggende Kamerbrief kiest u voor de 1^e optie, de onderbouwing hiervoor staat tevens in de Kamerbrief.

Er zijn meerdere partijen overwogen als publiek toezichthouder, onder andere de TloKB en Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). In goed overleg met deze beide partijen is de keuze gemaakt om het vervolg verder vorm te geven met de TloKB, vanwege de reeds aanwezige expertise bij de TloKB op het gebied van toezicht in woningen en gebouwen.

In Meppel speelt momenteel een casus waarbij een certificaathouder een aantal fouten heeft gemaakt zoals het onterecht hanteren van het renovatiejaar en het onjuist toepassen van representativiteit bij de opname, waardoor energielabels van sociale huurwoningen te positief zijn ingeschat. De woningcorporatie heeft dit n.a.v. de uitzending van Pointer onderzocht. Huurders worden door Woonconcept bij het onderzoek betrokken.. Omdat deze certificaathouder in de wijk ook woningen van 4 andere woningcorporaties heeft opgenomen – deze vijf corporaties hadden namelijk via een gezamenlijke aanbesteding deze certificaathouder gecontracteerd - gaan deze woningcorporaties ook de energielabels laten onderzoeken. Wij spreken op korte termijn met de betreffende corporaties, de certificaathouder, de certificerende instelling en de koepelorganisaties Fedec en Avepa. Aan de CI zullen we vragen met spoed onderzoek te doen naar deze casus en de certificaathouder.

¹ In het schema staan de regels van het kwaliteitsborgingssysteem waaraan de adviseurs, certificaathouders en certificerende instelling zich moeten houden.

Politieke context

Alle partijen zijn eensgezind dat de kwaliteitsborging van het energielabel verbeterd moet worden. De motie voor onafhankelijk toezicht is unaniem aangenomen. Daarnaast verschijnen vaker berichten in de media over huurders die gedupeerd zijn door energielabels waarbij twijfels bestaan over de correctheid. De laatste tijd in Pointer, het Dagblad van het Noorden en de Meppeler Courant. Grinwis² en Beckerman³ hebben daar recent Kamervragen over gesteld.

Onze referentie

2024-0000124779

Datum

20 februari 2024

Financiële/juridische overwegingen

Met het introduceren van een publiek toezichthouder gaan kosten gemoeid, het precieze bedrag is afhankelijk van de uiteindelijk invulling en aantal controles en kan variëren van enkele tonnen tot enkele miljoenen. Een grove inschatting, op basis van andere stelsels, is dat de taak ongeveer €700.000 jaarlijks zal kosten. In de uitwerking worden verschillende opties voor financiering, als ook de dekking ervan, onderzocht, deels kunnen de kosten bijvoorbeeld in rekening worden gebracht bij registratie van het energielabel.

Het introduceren van publiek toezicht heeft een te doorlopen wetstraject met wijziging van de Woningwet en lagere regelgeving.

Krachtenveld

De branche van energieadviseurs is niet gelijkgestemd. Sommige adviseurs zien het nut van de aanscherping van het toezicht voor een goed geborgde kwaliteit en een gelijk speelveld met eerlijke concurrentie. Anderen zien het vooral als een extra last of vinden het niet nodig, omdat het probleem zich vooral concentreert bij een aantal slecht presenterende adviseurs.

De schemabeheerder is terughoudend om de verzochte aanscherpingen in het schema door te voeren vanwege praktische bezwaren. Deze aanscherpingen zijn echter nodig om de publieke belangen voldoende te borgen en het kwaliteitsborgingsstelsel op niveau te krijgen.

Communicatie

De NOS heeft aangegeven mogelijk een item te willen maken over de publiek toezichthouder. Er wordt n.a.v. de Kamerbrief op Rijksoverheid.nl een nieuwsbericht gepubliceerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
-------------------	-------------	-------------------

² Kamerstuk 2023Z20387, [Antwoord op vragen van het lid Grinwis over woningen met Energielabel A die desondanks niet goed geïsoleerd zijn](#)

³ Kamerstuk 2023Z18715, vraag 51 en verder: [Antwoord op vragen van het lid Beckerman over vocht en schimmelproblematiek, enkel glas, slecht uitgevoerde renovaties, foute energielabels en flexwoningen](#)

1	Kamerbrief kwaliteitsverbetering energielabel	
2	Onderzoek Inzet nieuwe technologieën energielabel	

Onze referentie
2024-0000124779

Datum
20 februari 2024